

Tudi vbožniši teržanje, ki niso toliko zemlje imeli, saj podzemlje si nasaditi, začno sosedam prigovarjati, teržke pašnike in gojzde razdeliti; pa glavari — v dolzih suknjah — ki imajo dovelj zemljiša in več krav na opčinsko pašnjo zaganjati, ne dovolijo v razdelitvo, in terdijo: kdor nima krave, tudi do gmajne nima pravice.

Dolgo se med seboj brijejo, potem manjši kresijo za pomoč poprosijo; pa jim po volji ne razsodi. Pravda gré naprej. Glavarjem se začne mračiti; ubozim zarja posvêti. Razsodba pride: „Vsi teržki deržavniki imajo enako pravico do opčinskega zemljiša in razdeliti se morajo!“ —

Med 90 orali opčinske zemljine je nekaj dobrih, večidel pa so le slabi. Od obeh vsakimu poséstniku nekoliko odločiti ne gré, kér je premalo dobre zemlje, deležnikov pa veliko. Sklenejo tedaj med seboj, de slabeji zemlje četertinka več vsakimu deležniku pade, za delež pa vadjajo (lozajo). — Kolikor deležnikov, toliko kroglic z številkami zaznamvanih pernesó, in nar poprej vadjajo, po katerim redu bode vsak po svoj delež ségal? Zdaj začno srečo naganjati. Neki imenitniših med njimi séže v žakljic po kroglico in privleče: številko 15! kos slabiga gojzda v rêbru. — Drugi glavari: številko 19! v grabni zopet slab zavod. — Zdaj séže manjših eden po kroglico: številka 1! kos lépe pašnje blizo terga. — Drugi manjših: številko 2! kos poleg uniga. — Zopet pride neki večih na versto, za svoje dvoje hiše vadjati, pa da svojima sinovama kroglice vzdigniti: številke 20 in 31! oba slabo gošo.

Gola resnica je, de je vsim zopernikam razdelitve opčinskih zemljin previdnost kroglice ravno nar borniših del v roke podajala. Tudi manjših eden je bil po zaslužki plačan. Lakovnik, prav dosti zemljine dobiti, sili tudi kos broda opčinski pašinji primeriti in pravi: „Kdor ga dobí, naj pèrsti v kôšu nanj nanosi, navozi ali naj ga kakor hoče obdêla.“ In ravno njega ta zadéne. Prav veliko sméha, pa tudi zabavljanja in jeze je pri ti razdelitvi bilo; vse je pa v kratkim vtihnulo. Ubozim teržanam je razdelitva opčinskih pašinj zlo pomagala, in vseskozi se hvalijo: „Pri ti reči je Bog znami igral!“ —

Po razdelitvi opčinskih zemljin se je naša okolica še le razjasnila in po svojim lépim imenu (Schönstein) na svetlobo prišla. Po lépi Gorici na južni strani je bilo le štorovje, slabo borovje, in blizo terga zajedno stanovanje viditi. Tega ni več! Marljiva roka novih posestnikov je vse zaterla, kjer se zde rodovitnih njiv veselijo; slabe muljave, kjer so prej medle krave se opletale in ena na drugo prežale, so se v dobre senožeti spremenile, ki lepo živinco redé. In že mnogi ptujic se je oziral in stermel, rekoč: „Sim že vunder tú bil, pa se mi zdi, kakor bi nikoli ne bil še tukaj hodil. Prav lepo se je ta okolica izobrazila!“

Zató, ljubi prijatli! ki še imate opčinske zemljine, ne obotavljajte se dalje; le urno se sklenite in razdeliti jih. V kratkim boste koristnost njih razdelitve spoznali, in nikdar se ne boste tega kesali; pa le prepíra se varvajte in nevošljivosti. Mislite na čas, ko bode sléhern z sežnam zemlje zadovoljin. Bog daj, de bi še ta ne téžála! P. Musy.

Odperto pismice na gosp. Ferlana.

Častiti gospod! Nekaj prav veseliga Vam moram danes oznaniti in de bodo to veselico tudi vsi

naši braveci zvedili, Vam ta dopis brez pečata pošljem. Kaj neki je to? boste radovedni prašali. Kaj družiga, kakor de smo za izdelovanje Vaše pinje tudi v Ljubljani praviga mojstra našli. J. Ehtar izdelovavec umetalnih mašin v Ljubljani, je razun več družih, te dni tudi eno pinjo za c. k. kmetijsko družbo v Gorici naredil in jo je po tem meni v poskušnjo dal. Prav rad sim se ti prošnji ydal in v ta namen ukazal 3 bokale smetane kupiti. Čudo, prečudo! v osmih minutah so mi srovo maslo (puter) vmedli, 5 lotov manj ko 2 funta in pol. Cela moja družina je bila tega priča. Ali se Vam ni nič kolcalo 21. dan pretečeniga mesca zvečer ob sedmih, ko se je to zgodilo in ko smo Vas in vašo znajdbo polni veselja v mislih imeli? Sdaj nej mi še kdo kako besedico čez Vašo pinjo reče, ktera, če je dobro narejena, take čudeže dela!

Matija Kopač v Begnah, in pa J. Ehtar v Ljubljani sta tedaj poterjena mojstra v izdelovanju Vaše pinje. Tudi Ehtar izdeluje pinje z celim kolesam, ki se da brez vsiga truda grozno lahkó goniti, in v veslo so lopatice, kakor pri Kopačevi, vtaknjene. Od konca se mora kakih 5 minut naglo goniti, potem pa bolj počasi; de se pa smetana prav dobro premeša, se mora koló kmalo na desno, kmalo na levo stran goniti. Drugih opravi pri tem medenju ni. Če smetana ni premerzla, ali pregorka, ali kako drugači spridena, je čuda kmalo in brez vsiga truda srovo maslo v pinji.

Ehtarjove pinje so sploh prav po mojstersko izdelane, lične in terdne postave, in z železnimi obroči obdane; veljajo le po 5 goldinarjev. En teden po naročilu je vsaka izdelana. Kdor jo tedej imeti želi, naj se pri imenovanim mojstru oglasi, ki v gornim Gradišu v hišhi Nr. 23 stanuje.

Vi pa častitljivi prijatel, pridite berž ko Vam bo mogoče, v Ljubljano in obiskajte mojstra, ki Vaši znajdbi zasluženó čast daje. Z Bogam.

Dr. Bleiweis.

Svetovanje, po katerim bi se zamoglo več ljudskih ali malih šol po deželi napraviti — z posebnim oziram na krajnsko in bližno primorsko deželo.

(Na dalje.)

Po mojim dobro premišljenim razsodku bi se ta reč nar bolji takó le speljati zamogla:

1. Darovi so odmenjeni za napravo novih šol, in za pomoč tem, ki so že napravljene.

2. Kdor hoče na enkrat za vselej darovati, da enkrat vse, kar obljubi; kdor pa po posameznih letih hoče darovati, odrajta pri začetku vsakiga leta obljubljeni dar.

3. V posameznih soseskah po deželi naj bi častita farna duhovšina doneske ali darove prijemala, in jih potem kantonski gosposki (komisii) pošiljala.

4. Po tergih in mestih naj bi razun duhovšine tudi teržke in mestne gosposke obljubljene darove pobirale, in jih komisii odrajtovale. Tudi od vrednikov domorodnih časopisov je upati, de bodo temu delu radovoljno roke podali. *)

5. Kar kdo brez posebniga razločka ali namena za to ali uno sosesko daruje, velja tistimu kontonu, v katerim darovavec prebiva.

6. Ako kdo svoj dar kakimu drugimu kontonu, ali celi kresii namení, naj to natanjko napové, kam de je dar namenjen; če dobrotnik noče svojiga imena

*) Kar nas vtiče, iz sereca radi.

Vredništvo.